

24. 3. v 19.30 Tik Ťak

Kulturní spolek v Česticích

Hodnotí Alena Zemančíková

komedie / Autor: Laurent Baffie / 100 minut bez přestávky

Napsat dobrou komedii obnáší vystihnout, co lidi kolem trápí, pojmenovat to a „postavit na hlavu“. Tak třeba může vzniknout hra, v níž se v čekárně ordinace psychologa sejde šest lidí s různými obsesemi a psychickými „tiky“ – a nakonec si pomůžou sami.

Kulturní spolek z Čestic využil textovou předlohu současného francouzského dramatika Laurenta Baffieho, jinak aktivního komika, který má, podle životopisu na Wikipedii, s neurózami a hyperaktivitou své osobní zkušenosti. Hra nabízí rozehrání šesteru psychických tiků a neuróz, které více méně známe všichni (za sebe můžu říct, že osobně neznám pouze nikoho s nutkáním všechno říkat dvakrát). Rozhrává nejen zábavnou přehlídku toho, jak se lidé vzájemně nechápou a obtěžují, ale i toho, jak pro sebe postupně nacházejí pochopení. A protože dobré komedii sluší překvapivá pointa a odhalení, dojde k němu i zde: z muže postiženého Tourettovým syndromem se vyklube sám údajně v letadle uvíznuvší psychiatr.

Dobrá komedie z definice poskytuje herecké příležitosti, tahle jich nabízí hned šest (a půl v postavě medicínského asistenta), ne všechny obsese jsou však stejně vděčně divadelně ztvárnitelné. Tak inscenaci dominuje taxikář Vladimír, nápadně hyperaktivní a posedlý nutkáním všechno počítat, zatímco paní Marie s velmi frekventovanou obsesivně kompulzivní poruchou, která ji nutí neustále všechno kontrolovat a ověřovat, svou posedlost, vztahující se k puštěné vodě, elektřině a plynu doma, v čekárně tolik neuplatní a musí pro svou roli hledat jiné opěrné body. Iracionální děs z přímých linií u Františka, který přijede na motorce, umožní herci ekvilibristicky přelézat nábytek, aby se dostal na své místo, aniž se dotkne podlahy.

Když už jsme u nábytku: inscenace má jednoduchou, ale funkční scénografii, sjednocení nábytku v čekárně modrým nátěrem působí esteticky příjemně, plakáty na stěnách souvisejí s tématem a odhalení interaktivní tabule pouhým přelístováním jednoho z nich dává tušit, že čekárna je pro skupinovou terapii úmyslně připravená, a že celé setkání šesti neurotiků se odehrává podle psychologova plánu.

Herci jednotlivých rolí by mohli na svých postavách v reprízách ještě zapracovat, projevy svých posedlostí rozvést do více detailů (to zatím vidíme především u taxikáře Vladimíra) a zkusit jednat i jinými hlasovými prostředky než křikem (například proměnlivým tempem a rytmem replik).

Inscenace ale drží pohromadě díky přirozené souhře účinkujících a jejich sice potrhleho, ale v divadelním smyslu ukázněného směřování k poslání aktuální komedie. A jak poslání formulovat? Třeba tak, že posedlosti a nutkavá jednání přílišné soustředění na sebe jen zhoršuje. Když člověk obrátí pozornost k druhému, má o něj starost, něco k němu cítí, pak dokáže překonat své omezení ne třeba úplně, ale v zásadě ano. Zjistí, že to nemusí být tak neodstranitelné prokletí. K tomu hercům dopomáhá pevná ruka režiséra Jaroslava Kubeše.

Tik Ťak od Kulturního spolku v Česticích osvěžil program přehlídky neotřelým komediálním zpracováním civilizačního tématu, smyslem pro humor a zábavou, která, ač využívá lidských nedostatků, neposmívá se jim. Ohlas v publiku dosvědčil, že komedie souzní se zkušeností současného diváka a přináší na jeviště něco nového a nečekaného.